СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 291. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 15. грудня 1930. VOL. XXXVIII. No. 291. Jersey City, N. J., Monday, December 15, 1930. THREE CENTS.

НАДІЮТЬСЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ НА КУБІ

ГАВАНА. — На острові заведено цензуру. Але допускають відомости з заграниці без цензури. Цензурують всі місцеві письма й телеграми, бо бояться, щоби не поширювано паніки з причини заведення воєнного стану й сутичок між студентами і військом.

На острові рахуються з тим, що коли неспокої греватимуть далі, прийде до оружної інтервенції з боку Злучених Держав.

ВИТАЮТЬ АЙНШТАЙНА.

НЮ ЙОРК. — Професора Альберта Айнштайна повитає мейор Вокер від імени міста, а рівнож повитають його професори й учені під проводом д-ра Никласа Ботлера, президента Колюмбійського університету.

Знов американські Жиди вислали спеціяльну делеґацію з сіоністів, яка повитала Айнштайна як жидівського патріота, котрий завжди обстоював жидівську державу в Палестині. Айнштайнови вручили золоту книгу, в якій вписані імена тих, що жертвували на боротьбу за жидівську державу.

ГУВЕР ПОГОДИВСЯ.

ВАШИНГТОН. — Між президентом Гувером і сенаторами прийшло до напруження зприводу того, що президент заявив, що в конґресі є богато таких представників, котрі спекулюють на людській нужді. Це огірчило не тільки демократів, але й републиканців. Тепер прийшло до порозуміння між президентом і републиканськими сенаторами під тим оглядом, що президент згодився не видавати на будуче таких заяв без попереднього порозуміння з републиканськими сенаторами.

БЕЗРОБІТНОМУ ПОЩАСТИЛО.

НЮ ЙОРК. — Томас Доногю, безробітний робітник, дуже журився тим, як він святкуватиме цьогорічне Різдво без роботи і грошей. Та виратувала його мала пятялітна донечка Мері, яка знайшла на вулиці загублену біжутерію вартости $7,400 і одержала за це нагороду в сумі $750. Таку нагороду оголосила асекураційна компанія за зворот загублених дорогоцінностей.

ЗАМКНЕНО 9 НОВИХ БАНКІВ.

ШИКАҐО. — Ізза охорони депозиторів замкнено в Савт Дакоті, Айові й Ілинойс 6 малих банків.

ЕШВИЛ (Норт Каролайна). — Крім попередно замкнених пять банків замкнено ще „Бенк оф Вест Ешвил", якого депозити виносили $497,000.

ТАЙРОН (Пенсилвенія). — Замкнено „Ди Фармерс енд Нешенел Бенк".

УЧЕНИЙ ПРО АСЕКУРАЦІЮ БЕЗРОБІТНИХ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Роберт Мілікен, нагороджений нагородою Нобля, каже, що наука мусить розвязати проблему безробіття. Надпродукцію уважає він лихоліттям, звязаним з наслідками світової війни. Продукція, каже Мілікен, мусить бути збалянсована, якщо має вдержатися дотеперішній суспільний лад.

Говорячи до членів „Асосіейшен оф Лайф Іншуренс Президентс" про безробіття, Мілікен підніс, що бизнес і промисл мусять завести асекурацію безробітних, хорих і старих, бо інакше цю функцію перебере держава. А на думку Мілікена, асекураційні компанії вивязалися би краще з того завдання ніж держава.

ПЕС ВИРАТУВАВ ДИТИНУ.

БРОНСВИК (Мейн). — Кількасот людей шукало цілу ніч за трилітнім Раймундом Пратом, котрий спав собі коло самого залізничого тору, яких 900 ярдів від хати. І був би певно замерз, як би не вірний пес, який лежав коло дитини й своїм тілом її огрівав.

ПІШЛИ НА ЕЛЄКТРИЧНЕ КРІСЛО.

НЮ ЙОРК. — Ґовернор Рузвелт відмовився помилувати трох молодечих бандитів, а то Джеймса Болджера, літ 19, Джеймса Ботлера, літ 20, і Італя Фердінандія, літ 22, засуджених на кару смерти за вбивство аптикаря Чарлза Бавера.

Злочинців називали „плачучими дітьми-бандитами", бо вони плакали підчас судової розправи. Ґовернор не помилував їх тому, бо їх вина була доказана понад усякий сумнів, а їх вбивство було їхнім семим з черги нападом на протязі двох тижнів. Дарувати життя того рода злочинцям, говорив ґовернор, було би додавати відваги іншим до таких самих діл.

Злочинці йшли на електричне крісло зі спокоєм і сміхом.

ТЕАТР, АКТОРИ І ПУБЛИКА.

НЮ ЙОРК. — Отіс Скінер, декан американських акторів, каже, що тепер театр є ліпший під технічним оглядом ніж театри давніх часів. Зате нема ні одного ґеніяльного актора, але назагал актори грають добре.

Щодо публики то вона стала цинічною. А в театрі, каже Скінер, треба бути дитиною і вірити в дійсність того, що діється на сцені.

„СТШЕЛЕЦ" РАНИВ СЕЛЯНИНА.

В селі Швейкові, пов. Підгайці, у неділю, 16 листопада, „стшельци", зібрані на подвірю Стаха Стшелецького, приготовлялись до виборів. Один з них невідомо по що стрілив двічи з кріса і ранив селянина Андрія Панчишина, який тепер лежить у лічниці і лікарі мусять добувати кулю з його рамени.

БЕЗДОМНІ ДІТИ НА УКРАЇНІ.

„Комуніст" пише, що на Україні є тепер 600,000 бездомних дітей, а захисти для безпритульних дітей можуть помістити лиш 50 тисяч дітей. В Київі, Харкові й Одесі беззахистні діти нападають на склепи і грабують їх.

ГОРА ЗАГРОЖУЄ ДВОМ СЕЛАМ.

У місцевости Кільхеншток у кантоні Ґлярус усувається гора. Маса землі 100,000 куб. метрів усувається денно зі скорістю 1 цм. Влада евакувала два села, що є у стіп гори.

ГОРЯТЬ КОМУНИ.

Під Київом селяни підпалили рільничу комуну „Червоний Жовтень". Селяни острілювали палаючі будинки, щоби комуністи не погасили вогню, при чому згинуло 3 членів комуни.

ЧІРІКОВ ПРО БОЛЬШЕВИЗМ.

Відомий російський письменник, Евген Чіріков, містить у часописі „За Свободу" статтю „Клич руської душі", в якій різко осуджує большевизм. Читаємо в цій статті між іншим: „Історія ставить перед ними питання не про те, як і що будувати на місці колишньої Росії, а про те, чи Росії істнувати взагалі, чи ні. Пора зрозуміти, що перед нами всіми, **Великоросами, Малоросами** (?!) і Білорусами зависла одна страшна небезпека національної загибелі. Доки Росія під владою спільного ворога, який тринацять літ руйнує славянську культуру без ріжниці племен, тринацять літ розбиває основи всякої державности, затроює мозок усіх народів, віддає в єгипетську неволю всіх мешканців великої країни, чи не дивно мріяти про розділення Росії, сперечатись: чи ліпша монархія, чи република. І це тоді, як всі народи бувшої Росії кинені в жертву фантастичного експерименту всесвітнього комунізму?"

Так пише Чіріков, але досвід навчив нас, що Денікін, занявши Україну, роздавлював її національні права не менше, як большевики.

ГРОМАДСЬКИЙ ПИСАР КРАВ ГРОШІ.

Казімеж Ліндиер, громадський писар кількох сіл у сокальськім повіті, ставав перед львівським судом за те, що гроші з ґрунтового податку замісць відсилати до скарбової каси в Сокалі, брав собі. Від листопада 1927 р. до червня 1928 р. присвоїв собі Ліндиер 3,309 зол. 91 сот., які зібрав у селі Конотопи, 1,309 зол. із с. Ульвівок, 422 зол. 38 сот. із с. Городилова та 808 зол. 72 сот. із с. Барані Перетоки. Ліндиер зізнав, що ті гроші вжив на вдержання сімї, бо місячна платня 90 зол. це замало. Трибунал під проводом судді Личковського засудив Ліндиера на 10 місяців тюрми.

ДЖЕРЗИ СІТІ, Н. ДЖ.

Збори в справі Народного Дому.

У справі зборів Народного Дому в Джерзи Сіті, які відбудуться дня 14. грудня, о 4. годині на 72 Морис Стр. хочу зазначити, що є се збори представників українських бизнесменів та представників українських комітетів з гори й долини міста.

Комітет.

„КРАЩЕ СИДІТИ В ТЮРМІ, НІЖ ДИВИТИСЯ НА ТЕ, ЩО ТЕПЕР ДІЄТЬСЯ В ПОЛЬЩІ!"

Ці знамениті слова сказав на судовій розправі в Сосновцу дня 28. жовтня 1930 р. бувший польський посол І. Квапінський, член П. П. С. (польської партії соціялістичної), бувший мученик за польську справу і революціонер проти царського російського уряду, який перебув за те 15 літ каторги на Сибірі. За одну промову, в якій доказував фактами, що в Польщі в страшний спосіб ломиться конституцію і закони та стояв за пошанування права... засудив сосновецький суд І. Квапінського на 1 рік тяжкої тюрми у військовій твердині!

Якщо так поступається з найбільшими польськими патріотами, то можна уявити собі, які невисказані муки мусять стерпіти Українці, що є буквально винняті зпід права та полишені на безкарну пастьву самоволі роззвірених польських катів.

Військові експедиції не тільки нищили все майно кооператив, читалень, Соколів, Лугів та Рідних Шкіл, але й особисте громадян. А позатим кати устроювали справжні тортури. В Бобреччині н. пр. придумано такий спосіб: **Жертви клали на велику бочку** (напоперек), в долині звязували руки з ногами, обнажували тіло і відтак катували в страшний спосіб чоловіків, жінок, молодь, а навіть немічних старців.

В селі Мозолівці польське військо било вагітних жінок по череві і копало з криком: „Не бендзеш пєкреф, родзіць венцей кабануф!" В наслідок таких страшних побоїв 37 жінок того села поронили дітей. Таке ділося й по інших українських громадах, особливож у Калущині.

Село Лисиничі під Львовом виставило варту, яка завчасу перестерегла мешканців, що наближається „пацифікація". Селяне були приготовані і повтікали до ліса з тим „добром", яке зуміли взяти з собою. Військо, яке прибуло до Лисинич, „спацифікувало" цю громаду так, що опісля селяне — вернувшись — не могли її пізнати.

Несподівано наскочили дня 30. жовтня ц. р. „пацифіканти" на підльвівську громаду Рясну Руську і захопили 26 громадян, яких відставили до львівської тюрми.

ЗГОРІЛО ЦІЛЕ СЕЛО.

В селі Олчанах, недалеко Берестя над Бугом, з невідомих причин вибухнула пожежа. Вогонь перекинувся на інші будинки, а тому, що був вітер, згоріло аж 62 хати разом з господарськими будинками, цебто майже ціле село. Через те нещастя понад 250 осіб лишилось без даху над головою.

ЛІКВІДАЦІЯ ТЮРМИ В БЕРЕСТІ.

З Варшави повідомляють, що в неділю (23 листопада ц. р.) переведено оконечну ліквідацію тюрми в Бересті над Бугом. Вязнених послів вже перевезено і порозміщувано в інших тюрмах. Деякі з вязнених послів будуть випущені на волю за кавцією. І так до центральної тюрми в Варшаві привезено бувших послів Керніка, Праґера і Марка, звідкіля по зложенні кавції будуть звільнені. Бувшого посла Корфантого перевезено до мокотовської тюрми в Торуні. Інших послів з Ліберманом і Барліцьким перевезено до тюрми в Ґройці біля Варшави.

ВОВКИ НАПАЛИ НА СТЕЖУ.

У пов. Молодечно появилися стада вовків. Вони заподіюють селянам великі шкоди. Голодні вовки підходять до сіл і схоплюють домашні звірята. На терені Раковської громади стадо вовків напало на стежу КОП. Вояки, окружені з усіх боків, вбили двох великих вовків.

ҐОРКИЙ ГРОЗИТЬ.

Максим Ґоркий помістив у радянській пресі статтю, в якій намагається усправедливити большевицький терор. Він зазначує, що европейські держави підтримують контрреволюціонерів, щоби повалити радянську владу. Европейський капіталізм засуджений на загибіль, а будуччина належить до комунізму. Якщо в С. Р. С. Р. являються щораз то нові антибольшевицькі орґанізації і як антибольшевицькі сили не хочуть капітулювати, то їх муситься фізично нищити. Стаття Ґоркого кінчиться погрозою, що як капіталістичні держави почали би проти большевиків війну, то червона армія зітре з лиця землі „гнилу цивілізацію европейського капіталізму". Цікаве те, що Ґоркий прислав цю статтю з Італії, де постійно живе.

З НАШОЇ ГЛУХОЇ ПРОВІНЦІЇ.

Черновецький часопис „Форвертс" довідується з Чудина, що син селянина Юрія Сумарюка з Волоського Банилова заручився з польською підданою Катериною Ґатризюк з Різні, косівського повіту. В літі відвідала вона родину жениха й перейшла границю при помочи польського документу, виданого на 5 днів. Та постерунковий у Банилові заарештував її й перетримав до ночи в арешті. На інтервенцію будучого тестя й з доставою трох кільоґрамів бриндзі й півтора кільоґрама меду випущено арештовану на волю. Дівчина приїхала пізніше на основі поророжного паса. Родичі молодого обговорили з місцевим парохом С. Стефановичем умови шлюбної церемонії, за що зажадав парох пять тисяч левів! На завдаток отримав він 500 левів. Та внаслідок тяжкої крізи не можуть ні старий ні молоді заплатити решти. А це має за наслідок, що жандарм завзиває молоду жінку, щоб опустила Румунію.

У квітні ц. р. вкрали в селянина Сумарюка 18 щеп. Злодіями були Михайло Копчук і Дмитро Писарюк. Останній признався до вини. Та слідство жандармерії ще до сьогодня не покінчене. Наведене пахне середновіччам.

ЛЯХИ АРЕШТУЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ АДВОКАТІВ

ОБВИНУВАЧУЮТЬ ЇХ ЗА ЗБИРАННЯ МАТЕРІЯЛІВ ВІД СВОЇХ КЛІЄНТІВ ПРО ПОДІЇ В ГАЛИЧИНІ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Поліція арештувала в Тернополі пятьох українських адвокатів і відставила їх до слідчих арештів. Серед арештованих знаходяться: д-р Олекса Олійник, д-р Володимир Лисий, д-р Іван Якимчук, д-р Дмитро Ладика й д-р Лука Онуферко. В адвокатській канцелярії кожного з них поліція перевела докладну ревізію й забрала всі заяви й зізнання, які поробили адвокатам їх клієнти зприводу останніх подій у Галичині.

Таким чином Українці тепер позбавлені можливости скаржитися до суду на ті злочини й шкоди, які заподіяли їм карні експедиції, чи окремі польські орґанізації та особи. Поліція вбачає злочин у тому, що адвокати списують у своїй канцелярії зізнання потерпівших та їх свідків, щоби потім з цими матеріялами вносити скарґу до суду.

Взагалі тепер Ляхи в Галичині все більше починають користуватися розпорядженням президента держави з 24. лютого 1928 року, по якому старе розуміння австрійської держави лише військової шпіонажі поширюється й на „політичну та економічну шпіонажу". На підставі цього розпорядження поліція переводить свої арешти серед українських адвокатів, лікарів та громадських діячів. Усім їм закидується шпіонажу й державну зраду.

В одному з артикулів цього розпорядження говориться: „Хто з розмислом виявляє іншій особі відомости, документи або інші предмети, котрі зогляду на добро польської держави треба заховати в тайні перед правительством чужої держави, підпадає карі вязниці до пятьох літ". А в іншому артикулі говориться: „Хто з розмислом і безправно збирає відомости, або видістає документи, означені в артикулі 1., або також старається їх узискати або з ними запізнатися, підпадає карі вязниці до трох літ" і т. д.

На підставі цих дивацьких артикулів недавно арештовано адвоката з Радехова Селезінку та його дружину. „Злочин" д-ра Селезінки виявився в тому, що він у своїй канцелярії списав зізнання його клієнтів у справі ляцьких звірств. Тепер арештовано за цеж згаданих вище пятьох адвокатів і треба сподіватися, що ляцька влада буде далі арештувати „за шпіонажу" всіх українських адвокатів, лікарів, громадських діячів, які будуть боронити потерпівших від польських карних загонів, або взагалі потерпівших від переслідування. Сам президент польської держави своїм розпорядженням позбавив населення Польщі права й можливости боронитися перед катуванням його та безправним поступованням влади.

З таким безправним станом населення може порівнатися хіба лише населення радянщини, бо розпорядок президента польської держави нагадує накази й розпорядження большевицької чеки.

ДО ПОЛЬСЬКОГО СЕНАТУ ВИБРАНО ЧОТИРОХ УКРАЇНЦІВ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — До польського сенату вибрано від Українців чотирох сенаторів, від Німців — трох. Білорусини й Жиди не будуть зовсім мати своїх сенаторів.

Українськими сенаторами вибрані: Юліян Павликовський, інжинір; Олена Кисілевська, бувша сенаторка; д-р Антін Горбачевський, адвокат і бувший сенатор; Михайло Галущинський, бувший сенатор, ґімназійний учитель. У попередньому сенаті було від Українців 11 сенаторів.

ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ В УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ В АНҐЛІЙСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ.

ЛОНДОН. — У вівторок, дня 25. листопада, поручник-командант Кентворті поставив у палаті громад анґлійського парляменту запит до міністра заграничних справ:

1) Чи в Східній Галичині є які британські консулярні представники? Чи з того краю прийшли від тих представників які звіти, що впливають на анґлійську торговлю та якого рода сі звідомлення?

2) Чи положення населення Східної Галичини було або буде коли розглянене Комітетом Національних Меншостей при Лізі Народів та чи анґлійський уряд робить у тій справі які заходи?

РЕВОЛЮЦІЯ В ЕСПАНІЇ.

МАДРИД (Еспанія). — Залога найсильнішої еспанської фортеці Хака збунтувалася проти влади й під проводом полковника Мангада захопила фортецю й місто в свої руки. Багатьох офіцирів, сторонників монархії, арештовано й посаджено до вязниць. По чуткам на чолі революціонерів стоїть знаменитий еспанський летун Франко, який недавно втік з вязниці, куди він був запакований за його републиканські ідеї.

Точних відомостей ще не можна одержати про хід революції, але є відомости, що революціонери захоплюють все ширші простори навколо Хаки. Хаку називають „Верден Еспанії", бо вона є найбільша і найсильніша фортеця в Еспанії. Положена вона недалеко французького кордону в Пірінейських горах і вважається надзвичайно гарним стратеґічним пунктом для боротьби з урядом.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„НА РУССКІЙ ИСТОРИЧЕСКІЙ ПУТЬ".

В часі, коли піднялася в Америці вся українська іміграція до здемаскування Польщі, наші яничари далі туманять наш нарід орієнтацією на один русский нарід і одну Росію. Коли би та їхня орієнтація мала в собі хоч крихітку якоїсь ідеї, то річ ясна, що всі ті яничари повинні би тепер влаштовувати демонстрації, віча й на них протестувати проти польського терору над „русскім" народом у Галичині. Яничарська совість мусіла би зрушитися, як би яничари почували себе людьми, які залишили там на рідній землі рідню, знакомих чи приятелів, яких скатували Ляхи. Бож коли протестують чужинці, коли забирають голос чужинецькі організації й беруть наш нарід в оборону, то хіба повинні би щось робити для рідної землі ті, що з неї вийшли. Повинні би протестувати і повинні би жертви збирати. Це був би природний обяв. Але цей обяв вимагає якоїсь любови до свого народа, якоїсь праці й жертви. І тому нема з боку яничарів ніякої акції, бо як можна надіятися її від людей, котрі не звикли ніколи до ніякої ідейної праці, які все жебрали, але тільки для себе, які завжди думали тільки про рублі з Москви. Вони так звикли до рублів, які плили „русскім историческім путем", що тим „путем" розвязують і всі наші визвольні змагання, всю нашу національну ідеольоґію. Все це просте, зрозуміле й легке. Пощо тут протестувати, пощо орґанізувати нарід до боротьби, пощо жертвувати, коли ідучи „русским історическим путем" можна нічого не робити, бо, як пише „Правда", то „только Россія — будь она комуністичная, демократичная чи царская — может освободити і освободить русскій народ". Тому саме пишуть яничари, що стероризоване населення Східної Галичини звернуло тепер свої очі на „Восток — Росію".

Та яничарам замало тої „единственно правильної орієнтації". Вони вибрали ще теперішній момент терпінь нашого народа за українську ідею до паплюження цеї ідеї. Саме тепер, коли люде в ріднім краю гинуть за ту ідею, коли там тисячі людей за неї катують і на смерть засуджують, яничари малпують по своїх ґазетах ріжні образи, в яких виставляють на сміх ідею Самостійної України і кплять собі з українського національного гимну.

Все те свідчить тільки про цілковите моральне банкротство яничарів, котрим совість не дає спокійно дожити віку і тому вони так відають тепер на живу українську ідею, щоби тим скавулінням приглушити голос своєї власної совісти.

ВИБОРИ Й ПО ВИБОРАХ.

(Допис з Галичини).

Дня 16. листопада 1930 р. проминули в нас соймові вибори, від яких Польща вижидала внутрішнього скріплення, які мали надати їй більшої поваги поза її границями. Пройшли та — бодай не вернули вже ніколи — вибори, що були прокляттям для української многострадальної землі та її народу. На кожному кроці здійснювалася правда, що двом народам на одній площині затісно, що один мусить зникнути, або — стати господарем. Проклинали колись наші предки джумою, татарами, чортами, а ми — будемо проклинати виборами.

Що правда, то цим разом і ми — Українці, нетерпеливо вичікували тих виборів, хоч друга правда, що нічого по них для нас не надіялися. Але вижидали дня виборів тому, щоби покінчилися вже раз **„приготування"** до виборів. Ох, ті приготування! Через них буде мусіти наш нарід знов у богатьох ділянках починати наново, а коли не наново, то бодай довго гоїти болючі рани.

Дня 21. листопада ц. р., саме в передодень 12-річниці освободження Львова перед „українським наїздом", коли то „на львівському ратуші повівав тріюмфуючий прапор гайдамаччини", а „зоружені банди обсадили всі інституції та публичні уряди", як про це поетично пишуть сьогоднішні польські часописи, "якийсь-там" англійський соціялістичний посол вніс у лондонському парляменті інтерпеляцію в справі тих „малопольських приготовань". Це, розуміється, дуже обурило польську прилюдну опінію, бож то було „застосовано тільки леґальні **репресійні** засоби" (Курієр Цодзенни").

Щойно тепер ясно, на що треба було розшивати хлопські стріхи, рубати двері від хат, ломити знаряддя, нищити збіже в господарів, ни добуток кооперативи, одним словом: вести, „пацифікацію". Це було **застрашування** виборчої маси, щоби вибори вийшли з найбільшою користю для урядової партії. Але знова по цьому, як переводилося декуди самі вибори до сойму, то дивно, на віщо треба було аж таких „приготовань". Прецінь виборчі комісії були „свої". А свої — відомо — чужим не сприяють. Тому декуди ті комісії „справляли" вислід виборів так, що голоси, віддані на українську листу, зачисляли на польську урядову партію, а голоси польської урядової партії відступали Українцям. Це очевидно лише тоді, коли в якійсь місцевости Українці мали богато голосів, а урядова партія мало. Навіть у Львові, який вибирає чотирох послів, уневажнено остаточно 490 голосів Жидам, коли показалося, що **польскість** Львова готова втратити свій характер, коли вийде двох польських урядових послів побіч двох Жидів. А через те уневажнення голосів Львів має 3-ох послів Поляків, а лише одного Жида. Супроти того в нас панує погляд, що зовсім непотрібно було, щоби села, в яких урядувала виборча комісія, обставляти поліцаями, які мали не пускати з інших сіл тих виборців, що хотіли віддати голос на українську листу. Не потрібно було вистоювати поліцаям коло урни, як це декуди було, та впихати селянам картку з „одинкою (1)" — знак урядової листи, бо всі „недотягнення" могли зовсім добре „справити" виборчі комісії. Якби воно не було, а все таки добре, що ми тих виборів уже збулися.

Розуміється, що супроти довірочних обіжників, які випускали провідні мужі довіря „одинки", супроти арештів бувших українських послів, богатьох кандидатів на теперішніх послів, **цілої** президії ундівської партії УНДО й забрання дотодішних виборчих матеріялів, супроти арештів політичних діячів — про якунебудь виборчу акцію з боку Українців у властивому розумінні не могло бути й мови. Було тільки піднесено в часописах такі провідні думки: Українці йдуть до виборів зєдинивши три політичні партії в один виборчий бльок (УНДО, У. Р. С. П. та УСДП); виборець, що буде голосувати на українську листу, нехай кине до виборчої урнни картку з числом 11. Навіть не було можливости розіслати всюди своїх виборчих карточок. У Львові появився був раз афіш про українську листу, який зараз здерто. А на провінції то й того не було. Ніхто не мав не то особлившої, але прямо ніякої надії, щоби перейшло більше як 5 українських послів. Можна признатися вже тепер, що одні другим взаїмно не довіряли. Одні думали, що Львів не допише, а другі, що село пересправшене. Тимчасом — що? Стався „цуд" над Дністром? Ні, то український нарід у Галичині, у своїй масі **виявив повну несподівану політичну зрілість!** Де його допущено до урни, там голосував на українську листу. В селах, де найгірше били, — найбільше голосів одержували українські кандидати чи радше листи. Бо про кандидатів ніхто не питав. Львів, який при попередніх виборах (1928) дав був 9,300 українських голосів — при цих виборах дав 10,973! В наслідок такої зрілої постави української маси ввійде до варшавського сойму 20 Українців-послів.

Який буде особовий склад українського соймового представництва, сьогодні ще годі зовсім точно сказати. Голоси йшли на цілий **бльок.** Деякі кандидати вибрані в кількох виборчих округах, ба ще й поставлені на т. зв. державній листі, а то й як кандидати до сенату. Ще не знати, котрий мандат задержать. Супроти того — в нутрі самого представництва ще певно будуть деякі пересунення, бож це не були кандидати одної **партії.** Крім цього зайшла ще така обставина, яка рідко де трапляється, а саме, що 6 з вибраних послами, перебуває в тюрмі (один—Кохан, уже навіть засуджений на рік за образу урядовця). А суд мусів би їх звільнити тільки на домагання сойму, чого годі надіятися. Тому становище нової соймової української репрезентації буде дуже незавидне!

Як можна було надіятися, вся урядова польська преса заговорила про велику побіду уряду (248 мандатів), яка повинна заімпонувати світові, бо рідко котрий парлямент може мріяти про таку рішучо трівку й одностайну більшість. Польські соціялісти, що вели „прім" у великому виборчому бльоку т. зв. „Центролів" і писали на другий день по виборах, що „**побіда** (в них — у лапках) виборена такими середниками, не може бути довготрівала". А чи я знаю? Воно всяко може бути. Пригадую тільки, що цілі вибори приготовлялися на те, щоби можна було змінити конституцію. Тимчасом уряд не має на це на разі кваліфікованої більшости (треба 298 голосів). Тому безпосередно по виборах писала урядова преса, що зі зміною конституції не конечно так дуже спішитися, а декуди то й пускалося чутки, що Пілсудський зрезиґнує з президії міністрів. Для нас однаково: чи конституція така, чи інакша, бо виконавці ті самі.

Доля увязнених українських послів ще не порішена. Певно вже відомо, що тих, які сиділи в берестейській кріпости, перевезено до Львова. Чи витočать їм процес — сьогодня не можна сказати. Але з президії УНДО, якій закидали співпрацю з УВО, вже пустили послів Хруцького, Тершаківця, та слюсарського майстра Стефанівського. Пустили також Вишневську, секретарку українського клюбу попереднього сойму. Може так помало пустять і інших. Вже прецінь по виборах.

Поза нами один з найважніщих моментів, від часу прилучення до Польщі. І добре. Бо треба приглянутися уважно всьому, що на нашій землі сталося, за чиїм впливом, чиєю рукою, в чому чия заслуга чи провина. Треба буде критично зясувати собі активний і пасивний стан подій останніх 3-ох місяців і витягнути мудрі висновки на будуче. — Українська маса терпелива і як показали останні події — дисциплінована. Але ми вже бачили, що у 1918 р. й німецька армія була збунтувалася, бо не хотіла, щоби батьки за фронтом голод терпіли. Кажуть, що збанок доти носять воду, доки нема в ньому... пива.

23. XI. 1930.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Дописувачі. — Будьте терпеливі. Не можливо всі Ваші дописи нараз помістити, ні за тиждень, ні навіть за місяць, бо стільки залягає матеріялу. Не питайте нас і не урґуйте, бо це нічого не поможе. Друкарня є завалена готовим матеріялом, але нема місця на друк і все мусить ждати на свою чергу.

Лев Хома, Алентавн, Па. — Ваше обурення на филадельфійських отців за те, що не брали участи в протипольськім поході, слушне, але ми маємо повно таких виразів обурень і нема місця на це в газеті. Дотого ця справа належить до филаделфійського громадянства й краще буде дати йому слово.

ПОЛЬСЬКІ ЗВІРСТВА В ГАЛИЧИНІ

(Оригінальні матеріяли з краю).

(34)

Городенка, місто: Поліційна експедиція здемолювала, стягнувши до помочи з міста робітників, „Народний Дім", кооперативу. В салі для вистав порубали підлогу, вікна, двері, крісла, сцену, повалено печі. В українській Бесіді зробили ту саму руїну, а то поломано крісла, попорено фотелі, порубано шафи та образи, вікна, стіни, двері та знищено бібліотеку. Дальше здемолювала теж експедиція під проводом відомого Юзефа Збоженя помешкання Міщанського Товариства **що** містилося в Народнім Домі, а то поломали крісла, білярд, образи, порубали, підлогу, вікна, двері. Шкода заподіяна виносить понад 1,000 долярів.

Опісля та сама експедиція здемолювала в повищий спосіб дім читальні „Просвіти" в Городенці — Котиківка, дім Селянської спілки в Городенці — Котиківка. В Читальні „Просвіти" Фільварковий Кут знищено цілковито 2 кімнати. Шкоди доходять до 400 долярів.

Одночасно таж експедиція перевела кількадесять ревізій, деякі подруге, серед українського громадянства, нищачи майно їх. Зокрема здемолювала ціле уряджения в Евстахія Дорожинського. Шкоди заподіяні надзвичайно великі.

Додаємо, що в повищий спосіб поступала та сама поліційна карна експедиція ще в кількадесятьох селах, а то: в Торговиці Пільній, Колінках, Корневі, Петрові, Секерчині й інших селах городенського повіту.

КАРНА ЕКСПЕДИЦІЯ В СЕЛІ УРМАНІ, ПОВ. БЕРЕЖАНИ.

Ранком, дня 4. жовтня ц. р. прийшла карна експедиція 9. полку уланів до села Урманя під проводом поручника Чеховського. Обступили село й почали стягати до громадського уряду луговиків, що вже раніш були списані командантом поліції з Біща і місцевим учителем Поляком Фіалем. Поділилися на дві групи: одні виловлювали луговиків по селі та полях, другі удалися до місцевого пароха о. Омеляна Гавриша на ревізію. Підчас ревізії арештували сина пароха Антона, абсольвента торговельної школи, відпровадили до громадського уряду й почали бити. По першім биттю випроваджували всіх на двір і наказували стояти на позір. По годині били другий раз, а далі й втретє. Відїжджаючи, забрали зі собою тяжко побитого сина пароха до Конюх, де вони в тім часі стаціонували. В селі лишилися тяжко побиті: Василь Кулик, Гринько Кулик, Михайло Когут голова т-ва „Луг" і богато луговиків лекше побитих, безпартійних, а навіть тяжко побили одного Поляка коваля Бича Антона, що охрестив своїх синів в греко-католицькій церкві і виховує в українськім дусі. Сина місцевого пароха тримали в Конюхах у бетоновій пивниці на протязі цілої ночі, а врешті перевели під сторожею до старої хати і там замкнули. Що дня два рази стягали протокол, а нарешті по 4 днях передержання випустили на волю. У побитих не знайшли нічого протидержавного. Підпалів т. зв. саботажів в околицях не було.

ГЕРОЙСЬКИЙ ВИСТУП „СТШЕЛЬЦА".

В селі Середнім, пов. Підгайці, після останніх подій, що перейшли ерез наш повіт, не минаючи Середнього, розпоншили таки на добре місцеві „стшельци", яких проводарем є М. Залеський. Коли хтось сказав, що між ними є хоч декілька добрих хлопців, то помиливсяб, бо з 15 з них двох служило у війську, а решта категорії „дефензиви". А проте вміють встругати неабияку штуку.

Отже вечером 1. листопада ц. р. Якуб Залеський, Міхал Качковський й Микола Сич, члени „стшельца", взяли собі підводу одного старшого віком (70 літ) селянина Стефана Нифори, що тої ночі стояв на варті біля громадської вартівні й відїхали в бік Завалова, де міститься постерунок.

Тої самої ночі в годині 3 під ранок приїхало до села три фіри між якими була також разом з власником й фіра С. Нифори, на котрій сиділи „стшельци". Заїхавши перед громадську вартівню, викликали одного з вартових, саме Володимира Сича (одного з місцевих Поляків, що не вписався до „стшельцуф", і один зі „стшельцуф", що сиділи на фірах, переодягнений в поліційний мундур, наказав йому запровадити їх до Миколи Венгра, громадського лісного сторожа. Рештіж вартових (їх ще було три) наказали не йти за ними.

Заїхавши на подвіря М. Венгра, повисідали з фір і наказали В. Сичові викликати на подвіря сплячого Венгра. Коли нещасливий Венгер зявився на порозі відчинених дверей, то „стшельци" схопили його, витягли нещасного на подвіря й там його побили до крови, а в той час двох „стшельцуф" тримали двері, щоб часом хто з родини не вийшов його боронити.

Залишивши Венгра, один з них що був у поліційному мундурі вдарив два рази в обличча В. Сича за те, що нібито він був на варті з палицею в руках, хутко посідали на фіри й відїхали в напрямі до Завалова на постерунок.

Побитий М. Венгер пішов на постерунок заскаржити та зажадати в тій справі слідства, але йому там сказали: „Колиб тільки на тім скінчилося".

Слід зазначити, що Микола Венгер до жадної політики в селі не втручається, бо на ній не розуміється й до неї не здібний, однак бідолаха певно комусь зі „стшельцуф" був не до серця.

ГИНОВИЧІ, ПОВ. БЕРЕЖАНИ.

Дня 22. вересня ц. р. була переведена ревізія в читальні „Просвіти", кооперативі, Королишиного Івана, учителя Івана Миколаєвича, Воня Василя, Мрочка Івана, Романовича Дмитра та Подоляка Михайла. Всіх страшенно збито. В кооперативі знищено товари й вибито вікна. В помешканню читальні знищено бібліотеку (біля 500 книжок) і подерто декорації. По селі кружляла чутка, що мусить ще одна експедиція приїхати для „пацифікування" українського населення села. І дійсно, 23. вересня ц. р. поліція ще раз „пацифікувала". Ще раз було „спацифіковано" товари в кооперативі, сокирами ляди шаф, так що лишилися лише самі тріски, в читальні — підлогу, шафи, одвірки, варцаби з вікнами й решту бібліотеки. Побито деріґента хору Миколаевича Івана, Мрочка Івана, що цілковито не чує на ліве ухо. У Віятика Федя розкидано стіжок збіжа на 15 кірців пшениці висипали на землю й поляли огірковим росолом разом з огірками. В його хаті все знищено, вибито варцаби з вікнами, а старенького 76-літнього батька Віятика побито сокирою так, що по побитті відлежав, руку від удару сокирою носить на хусточці. Побито також Анастазію Віятик і 13-літню Катерину Віятик. Шукали ще раз Королишина Івана, але він утік. У Королишина хаті нічого не робили, бо піря з подушок змішане з соломою та розкинене збіжа лежало так ще від попереднього нападу.

Староста Кочинський на сесії війтів дня 8. жовтня сказав до війта Віспованого Федя, що як до 9 годин на 9. жовтня ц. р. не принесе декларації, підписаної членами читальні „Просвіти" та „Лугу", то надішле на село кінноту. Декларація такого змісту: підписані члени читальні „Просвіти" в Гиновичах розвязують читальню „Просвіти" з тим, що будуть льояльними горожанами польської держави. Не будуть слухати жадних аґітаторів, якіб аґітували проти польської держави. Ручать власним майном, що мають жадної амуніції. Таку декларацію підписано і від читальні „Просвіти" і від „Лугу", під примусом і загрозою, щоб уникнути ще гіршого ніж було раніш на протязі двох днів. Курер Львовскі тішився за Патом, що ми підписали таку декларацію й осуджуємо діяльність українських політичних партій, але ми навпаки, не осуджуємо, а похвалюємо діяльність політичних партій, а це мусіли були зробити під примусом терору. Отже наші підписи вимушені погрозами, не мають жадного значіння. Староста Кочинський видав розпорядок розкопати могили січових стрільців, що впали в березні 1917 та 1919 р., а саме: могилу Осипа Легенька Львів вул. Петра Скарги, Онуфрія Сметанюка з Коломийщини, Степана Дзери з Бабинець пов. Рогатин, Черепущака з Дрогобича й четаря У. Г. А., що впав 17. червня 1919 р. Розпорядок так звучить:

Ч. 4617. До пана начальника громади Гіновичі. — З припорученням узглядненння делеґації та усунення тіл на цвинтар в Гіновичах. Виконання очікую до 48 годин. Староста повітовий Кочинський.

П. У. Явиться Делеґація громади Гіновичі та просить усунути гроби з тілами жовнірів зі світової війни біля гостинця до Поморян положених. А то тому, що є там поховані вояки з світової війни, а не українські січові стрільці а населення не хоче відповідати за якісь політичні торжества при тих гробах уряджуваних. Бережани, 11. жовтня 1930."

(Дальше буде).

Між приятельками.

— Знаєш, Марійко, нарешті вдалося мені викрити, де буває мій чоловік вечорами!

— Ах, що ти кажеш? Деж це?

— Одного вечора впала я ненадійно до нашої хати та застала його дома.

„КОЛИ БЕРЛІН МОВЧИТЬ, А КОЛИ АЛЯРМУЄ".

Вся майже польська преса твердить, що останні бурхливі події у Східній Галичині слід приписати передовсім впливам і махінаціям Берліна, котрому залежить на тім, щоби Польщу притискати також зі сходу. Руський людек, каже польська преса, тут ні при чім. Він не схильний робити ніяких авантур, бо йому тут зовсім добре. Отже польська преса дуже гнівається на Німців, а зосібна на те, що в Німеччині появилися в справі тих подій „алярми", себто дуже многі і докладні відзиви у великих, світових німецьких ґазетах. Але найкраще знає усі „німецькі інтриги і махінації" не хто інший, тільки краківський „Ілюстрований Курер Цодзєнни".

Цей часопис з 13. 10 ц. р. пише під наголовком: „Коли Берлін мовчить, а коли алярмує" між иншим таке:

„Про те, що акція українських ворохобників стояла в найтіснішім звязку з Берліном, знають усі. В часі останньої пацифікаційної акції найдено на те богато доказів, казав це навіть митрополит Шептицький, говорячи, що осередок тої роботи УВО знаходиться за границею.

„Німецька преса через цілий час розмахів і пожеж заховувалася спокійно, а навіть промовчувала злочини і випадки. На перший погляд моглоб те видаватися дивним, але це слід толкувати в той спосіб, що 1) Німеччина не хотіла демонструвати звязку східно-галицьких подій з Берліном. 2) Ждала на успіх української акції з вірою, що при матеріяльній помочі Берліна вона набере такого характеру, що зводить Польщі на голову міжнародні труднощі. 3) Жертвами були тільки Поляки.

„У вересні розпочала польська влада пацифікаційну акцію, котра саме тепер добігає до кінця. Ця акція дала бажані висліди, а українські ворохобники побачили, що Польща не дозволить на безкарність бандитизму..

„І що сталося? Та сама берлінська преса, котра ані слівцем не згадувала про спалені польські оселі, про напади українських бандитів на польських кольоністів, на польських хлопів і державне майно, котра не бачила через ряд місяців заграви пожеж у Східній Галичині — тасама преса переповнена тепер сензаційними статтями на тему польських насильств у Східній Галичині..."

Так міркує про події у Східній Галичині і про становище до них Німеччини краківський часопис „Іл. Курер", що в своїм нікчемнім шовінізмі не знає границь і рад би все, що українське, знищити за одним махом...

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за листопад 1930 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	358.33
2.	184.65
3.	77.02
4.	86.04
5.	87.36
6.	34.36
7.	200.08
8.	179.51
9.	130.70
10.	169.59
11.	4.39
12.	106.16
13.	44.85
14.	89.71
15.	26.47
16.	43.74
17.	24.47
18.	110.89
19.	10.62
20.	121.74
21.	73.16
22.	88.37
23.	40.69
24.	110.87
25.	38.18
26.	22.96
27.	39.51
28.	141.90
29.	142.58
30.	73.41
31.	133.16
32.	33.15
33.	78.25
34.	123.72
35.	22.36
36.	87.66
37.	70.29
38.	221.37
39.	120.46
40.	29.68
41.	56.49
42.	107.72
43.	57.29
44.	139.64
45.	184.73
46.	34.19
47.	56.18
48.	55.88
49.	17.64
50.	32.81
51.	47.56
52.	42.14
53.	60.80
54.	17.69
55.	39.00
56.	114.47
57.	100.90
58.	91.21
59.	145.59
60.	19.01
61.	46.82
62.	52.76
63.	213.13
64.	68.48
65.	260.10
66.	101.48
67.	127.30
68.	34.41
69.	81.76
70.	234.77
71.	10.05
72.	51.00
73.	84.11
74.	53.79
75.	104.34
76.	226.34
77.	73.96
78.	132.89
79.	3.51
80.	41.14
81.	126.53
82.	59.91
83.	89.34
84.	21.70
85.	100.90
86.	189.94
87.	97.53
88.	7.18
89.	11.63
90.	201.60
91.	221.87
92.	14.88
93.	46.57
94.	201.15
95.	51.07
96.	161.74
97.	73.64
98.	117.82
99.	149.07
100.	62.94
101.	56.14
102.	347.19
103.	84.92
104.	193.18
105.	159.32
106.	191.70
107.	52.35
108.	87.31
109.	110.81
110.	28.92
111.	41.63
112.	188.53
113.	85.73
114.	54.45
115.	21.09
116.	63.01
117.	69.33
118.	59.40
119.	29.49
120.	133.62
121.	89.99
122.	46.25
123.	137.01
124.	103.50
125.	18.65
126.	77.15
127.	108.93
128.	59.41
129.	32.78
130.	203.44
131.	35.76
132.	122.11
133.	163.64
134.	64.97
135.	93.40
136.	144.19
137.	158.39
138.	49.24
139.	71.93
140.	50.85

Відділ	Заплатив
141.	30.59
142.	112.74
143.	25.71
144.	34.76
145.	48.94
146.	106.42
147.	362.42
148.	16.54
149.	83.73
150.	19.21
151.	89.84
152.	61.13
153.	11.01
154.	44.14
155.	336.89
156.	114.57
157.	25.35
158.	8.32
159.	70.14
160.	68.94
161.	125.27
162.	39.83
163.	78.79
164.	76.69
165.	100.16
166.	13.37
167.	51.33
168.	159.87
169.	55.53
170.	171.45
171.	36.84
172.	26.23
173.	29.11
174.	18.25
175.	110.82
176.	53.07
177.	71.41
178.	53.67
179.	158.77
180.	5.96
181.	129.74
182.	120.97
183.	98.96
184.	7.33
185.	94.93
186.	58.81
187.	45.77
188.	33.22
189.	25.62
190.	25.97
191.	73.44
192.	69.13
193.	136.46
194.	14.73
195.	36.46
196.	39.93
197.	32.77
198.	55.97
199.	7.30
200.	74.78
201.	48.92
202.	40.46
203.	73.04
204.	116.10
205.	20.60
206.	333.52
207.	54.44
208.	35.56
209.	110.09
210.	31.59
211.	125.24
212.	38.76
213.	264.83
214.	48.26
215.	33.00
216.	42.12
217.	293.30
218.	254.44
219.	46.84
220.	135.13
221.	329.04
222.	13.06
223.	176.09
224.	4.80
225.	29.10
226.	15.35
227.	79.48
228.	54.41
229.	166.35
230.	225.18
231.	44.97
232.	59.20
233.	47.83
234.	121.19
235.	114.28
236.	120.60
237.	167.02
238.	56.69
239.	180.32
240.	11.59
241.	79.57
242.	123.49
243.	84.03
244.	20.97
245.	134.63
246.	35.14
247.	214.62
248.	50.75
249.	33.93
250.	17.40
251.	130.12
252.	63.65
253.	69.31
254.	177.24
255.	77.32
256.	33.69
257.	45.24
258.	39.02
259.	141.66
260.	24.46
261.	13.26
262.	45.98
263.	62.54
264.	22.85
265.	33.25
266.	89.54
267.	53.92
268.	63.68
269.	30.57
270.	142.15
271.	50.85
272.	7.13
273.	112.66
274.	139.22
275.	85.62
276.	423.35
277.	74.55
278.	47.60
279.	6.24
280.	98.61

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
281.	25.56	338.	219.75
282.	184.79	339.	85.55
283.	87.01	340.	20.18
284.	21.31	341.	79.85
285.	24.34	342.	201.90
286.	66.17	343.	33.23
287.	19.96	344.	43.88
288.	178.29	345.	114.42
289.	28.33	346.	22.83
290.	55.24	347.	60.20
291.	26.76	348.	9.24
292.	266.45	349.	93.23
293.	36.24	350.	76.09
294.	41.47	351.	33.69
295.	183.41	352.	83.79
296.	203.55	353.	17.66
297.	15.34	354.	27.69
298.	47.39	355.	46.11
299.	68.35	356.	24.19
300.	244.23	357.	33.26
301.	96.09	358.	61.02
302.	4.77	359.	34.80
303.	63.95	360.	76.08
304.	37.48	361.	327.74
305.	71.39	362.	23.92
306.	26.85	363.	121.39
307.	33.91	364.	226.30
308.	103.04	365.	96.37
309.	38.89	366.	14.40
310.	45.38	367.	216.41
311.	20.23	368.	13.47
312.	53.02	369.	132.99
313.	54.63	370.	181.16
314.	10.56	371.	109.36
315.	14.09	372.	28.85
316.	198.29	373.	26.88
317.	74.01	374.	16.55
318.	113.98	375.	44.85
319.	27.74	376.	17.87
320.	81.37	377.	9.06
321.	116.74	378.	15.71
322.	40.36	379.	44.21
323.	45.70	380.	18.33
324.	111.47	381.	32.77
325.	60.97	382.	28.30
326.	134.88	383.	86.84
327.	43.13	384.	94.65
328.	19.97	385.	183.91
329.	18.90	396.	15.33
330.	63.47	388.	187.93
331.	38.34	389.	41.46
332.	58.34	390.	25.40
333.	101.32	392.	16.08
334.	169.02	393.	26.02
335.	54.38	396.	71.48
336.	169.19	400.	62.92
337.	18.59	401.	26.91

З місячних вкладок старих родів обезп. $33,098.07

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
5.	2.04	181.	2.68
7.	3.19	183.	7.25
10.	1.16	185.	1.72
14.	13.77	191.	1.71
16.	2.31	195.	6.59
23.	1.03	204.	20.58
25.	18.43	206.	19.03
26.	4.05	213.	19.55
28.	1.24	217.	33.67
29.	9.69	218.	3.19
31.	28.97	221.	7.60
34.	2.15	223.	4.16
37.	2.14	229.	3.68
38.	7.88	234.	4.15
42.	4.15	235.	2.37
44.	6.56	237.	6.89
56.	11.91	239.	41.41
57.	1.26	242.	12.17
58.	4.27	243.	6.64
59.	9.81	245.	11.45
63.	3.24	246.	1.29
64.	5.12	247.	12.66
65.	23.36	248.	2.08
66.	1.83	252.	1.61
67.	2.68	253.	2.29
70.	7.63	266.	18.74
74.	4.15	267.	12.30
75.	1.66	271.	5.98
78.	8.84	276.	12.62
83.	11.46	277.	1.45
84.	2.41	278.	1.35
85.	4.17	281.	22.64
87.	21.14	284.	3.69
91.	2.77	292.	15.37
92.	2.52	295.	16.91
94.	26.49	301.	17.27
97.	25.54	308.	6.33
100.	12.62	309.	7.26
102.	21.70	313.	2.91
106.	3.26	316.	6.46
110.	2.17	322.	2.03
112.	7.35	323.	4.19
113.	2.15	326.	13.22
115.	2.45	332.	2.15
117.	5.81	333.	2.45
122.	5.90	334.	2.47
127.	5.13	336.	9.48
130.	11.90	337.	1.16
131.	6.44	338.	5.15
133.	4.97	344.	4.48
137.	4.15	345.	4.15
138.	8.34	346.	2.51
141.	2.85	349.	4.17
142.	2.37	350.	1.70
143.	2.57	351.	2.16
144.	15.12	357.	14.43
145.	4.55	361.	56.55
146.	6.66	363.	7.21
147.	22.59	366.	4.73
151.	5.93	367.	8.34
152.	1.45	369.	3.23
155.	4.15	371.	10.82
160.	47.19	372.	20.84
163.	12.82	382.	6.40
167.	5.59	383.	4.62
168.	2.37	385.	13.29
174.	6.46	388.	5.19
177.	23.59	389.	2.16
179.	6.59	390.	11.05

З місячних вкладок нових родів обезп.	$1,186.24
Разом від членів	$34,284.31
Процент від морґечів	13,805.56
Процент від бондів	1,712.50
Сплати морґечів	2,200.00
Сирітські части по бл. п.:	
в. 55 Корчинський Антін	285.70
в. 230 Березенка Іван	196.25
в. 276 Ковальський П.	250.00
в. 332 Смоляр Серафин	500.00
Разом	$53,234.32

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 1 Возняк Лука	1,000.00
в. 17 Буньовський Ол.	1,000.00
в. 30 Клос Петро	1,000.00
в. 51 Вальош Войтко	196.00
в. 55 Корчинський А.	1,000.00
в. 63 Пелц Анна	1,000.00
в. 85 Новак Бронислав	1,000.00
в. 91 Філь Петро	1,000.00
в. 99 Кутний Стефан	1,000.00
в. 128 Возняк Олекса	1,000.00
в. 157 Кулеба Тимко	1,000.00
в. 229 Буч Катерина	1,000.00
в. 230 Беренка Іван	1,000.00
в. 230 Худик Михайло	1,000.00
в. 235 Бобак Дмитро	1,000.00
в. 274 о. Новосад Вас.	1,000.00
в. 276 Мількович Іван	1,000.00
в. 276 Ковальський П.	500.00
в. 283 Цюпило Семко	1,000.00
в. 286 Кицей Михайло	1,000.00
в. 332 Смоляр Сарафин	1,000.00
в. 333 Пасек Анна	1,000.00
в. 361 Гузар Михайло	1,000.00

Грошеві звороти нових родів обезпечення:

в. 59 Зелик Іван	75.09

Запомоги з фонду запомогового:

в. 14 Гунька Анна	25.00
в. 22 Баглай Анна	50.00
в. 32 Брага Михайло	75.00
в. 48 Катульна Йосиф	75.00
в. 54 Журавецький П.	75.00
в. 60 Олійник Ева	50.00
в. 61 Дебич Микола	50.00
в. 76 Кучер Йосиф	75.00
в. 76 Данилюк Йосиф	75.00
в. 83 Кубчак Ксеня	50.00
в. 38 Гулик Михайло	50.00
в. 93 Клеменчук Катер.	50.00
в. 96 Німець Микита	50.00
в. 99 Оберец Пилип	75.00
в. 104 Іваницький Іван	50.00
в. 109 Фариняк Іван	50.00
в. 169 Яструб Йосиф	250.00
в. 192 Довганюк Франка	25.00
в. 192 Макогін Антоніна	50.00
в. 211 Ґеба Василь	100.00
в. 218 Ґружовський Вас.	50.00
в. 239 Ротовський Ст.	100.00
в. 239 Горбатий Мих.	100.00
в. 239 Мокрицький П.	75.00
в. 243 Міляновський Сава	75.00
в. 274 Павелко Анастазія	50.00
в. 276 Гомзяк Стефан	75.00
в. 285 Лахвацький Ол.	50.00
в. 333 Левіцький Василь	50.00
в. 361 Рудий Іван	75.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

в. 28 Семанцьо Мих.	164.80
в. 114 Куйбіда Петро	115.00
в. 114 Куйбіда Анна	212.00
в. 183 Чупілівський Ф.	550.00
в. 221 Чучман Іван	300.00
в. 239 Вислоцький Марк	88.50

Виплати з фонду народного:

Свобода за Діточий Журнал	327.80
Обєднаннє на поміч Рідному Краєви	1,000.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	4,020.00
Податок від дому	2,048.22
Платня гол. уряду	580.00
Видатки канцелярійні	38.26
Разом	$33,040.67

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. жовтня остала	$530.169.76
Прихід за листопад	53,234.32
Разом	$583,404.08
Розхід за листопад	33,040.67
Готівка з кінцем міс. листопада остає	$550,363.41

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 550,363.41
Морґечі	1,230,442.65
Бонди	533,321.50
Реальність	125,000.00
Разом	$2,439,127.56

Стан довжний:

Фонд посмертний	$1,776,304.33
„ резервовий	341,258.57
„ запомоговий	73,878.91
„ адміністрац.	17,876.87
„ народний	7,680.69
„ конвенційний	18,266.00
„ сирітський	203,862.19
Разом	$2,439,127.56

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

ШАЛІЙТЕ, КАТИ!

Шалійте, кати!
Сходячого сонця,
Чарівної весни,
Люблячого серця,
Бистрої води,
Воскресення волі
На рідній земли
Годі, ох годі вам спинити!
Бо сонце велично зійде,
Чарівна весна зацвите,
Серденько кохати буде,
Вода лугами попливе,
Україні воля зійде,
Кайдани й тюрма впаде.
Шалійте, кати, шалійте!

Д. Захарчук.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за листопад 1930 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	25.85
2.	19.80
3.	12.15
4.	2.70
5.	6.30
6.	2.25
7.	27.90
8.	18.90
9.	26.50
10.	4.72
12.	2.25
13.	5.65
14.	1.60
15.	3.45
16.	9.25
17.	4.50
18.	9.00
20.	6.55
21.	9.23
22.	16.20
23.	3.38
24.	16.90
25.	2.50
26.	4.25
27.	1.80
28.	23.65
29.	22.30
30.	8.80
31.	16.20
33.	3.95
34.	20.93
35.	2.50
36.	75
38.	18.00
39.	11.02
40.	4.75
41.	2.30
42.	9.23
43.	4.05
44.	21.37
45.	16.65
46.	1.15
47.	3.95
48.	6.30
50.	5.90
51.	1.13
52.	75
53.	6.53
54.	3.60
55.	6.30
56.	23.40
57.	8.80
58.	12.15
59.	14.40
60.	1.35
61.	4.05
62.	5.00
63.	17.78
64.	7.45
65.	34.45
66.	1.58
67.	16.65
68.	1.80
69.	4.73
70.	23.40
71.	25
72.	8.55
73.	9.00
74.	1.60
75.	16.20
76.	27.47
77.	7.20
78.	3.60
80.	3.80
81.	6.75
82.	8.80
83.	15.75
85.	13.95
86.	11.70
87.	17.10
88.	65
89.	3.60
90.	24.55
91.	26.10
93.	3.15
94.	15.75
95.	9.25
96.	19.80
97.	22.50
98.	4.05
99.	20.50
100.	4.95
102.	39.83
103.	6.50
104.	18.25
105.	13.05
106.	6.30
107.	8.85
108.	8.35
109.	13.27
112.	19.20
113.	4.73
114.	8.10
115.	90
116.	11.25
117.	3.75
118.	2.05
120.	18.00
121.	14.70
122.	25
123.	11.25
124.	16.15
126.	2.80
127.	11.93
128.	9.00
129.	2.25
130.	11.80
131.	8.00
132.	16.90
133.	9.45
135.	5.20
136.	21.83
137.	25.88
139.	6.08
140.	6.55
141.	2.93
142.	11.25
144.	3.40
145.	2.70
146.	10.57
147.	52.43
148.	4.50
149.	9.90
150.	1.65
151.	7.15
152.	2.76
155.	45.90
156.	15.55
158.	90

Відділ	Заплатив
159.	10.80
160.	9.68
161.	11.30
162.	2.95
163.	8.10
164.	9.75
165.	2.45
166.	1.58
167.	6.98
168.	23.85
169.	2.05
170.	11.70
171.	25
172.	2.05
173.	5.40
174.	3.60
175.	8.55
176.	4.10
177.	6.80
179.	22.50
181.	10.35
182.	8.80
183.	4.50
185.	6.55
187.	90
188.	4.30
189.	2.70
191.	6.98
192.	7.00
193.	10.35
196.	3.60
197.	90
198.	3.15
200.	9.70
201.	6.60
208.	5.85
204.	15.30
205.	5.00
206.	45.75
207.	6.30
208.	2.90
209.	9.70
210.	3.40
211.	7.70
212.	2.55
213.	23.20
214.	9.45
217.	35.58
218.	34.20
219.	4.73
220.	19.15
221.	15.55
223.	31.75
224.	1.15
226.	1.80
227.	7.20
228.	4.35
229.	15.75
230.	29.48
231.	7.35
232.	6.30
233.	68
234.	25.85
235.	7.65
236.	6.10
237.	17.80
238.	2.95
239.	29.70
240.	1.00
241.	8.32
242.	12.40
243.	16.20
244.	3.85
245.	18.25
246.	4.73
247.	27.25
248.	3.60
250.	1.35
251.	11.70
252.	7.90
253.	6.08
254.	7.20
255.	5.20
256.	45
257.	3.15
258.	4.30
259.	16.65
260.	1.50
261.	1.65
262.	5.85
263.	8.85
265.	2.25
266.	7.00
267.	6.10
268.	7.43
269.	4.05
270.	18.00
271.	4.05
273.	13.10
274.	10.80
275.	7.45
276.	66.60
277.	4.78
278.	9.00
280.	3.15
281.	2.48
282.	30.60
283.	5.40
284.	1.80
285.	2.25
286.	4.28
288.	23.18
289.	6.52
290.	4.30
292.	23.85
293.	2.05
294.	5.18
295.	19.10
296.	18.70
297.	3.60
298.	5.20
299.	4.75
300.	16.45
301.	11.50
302.	75
303.	2.05
305.	5.65
306.	1.15
307.	2.70
308.	13.75
309.	5.00
310.	4.95
312.	10.35
313.	50
314.	1.60
316.	22.05
317.	12.85
318.	11.93
319.	25

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
320.	7.90	355.	4.28
321.	18.45	356.	1.15
322.	2.95	357.	3.85
323.	10.60	358.	4.75
324.	10.00	359.	4.50
326.	13.50	360.	12.60
327.	3.85	361.	29.05
328.	2.40	362.	8.10
329.	50	363.	19.80
330.	2.95	364.	21.60
331.	6.75	365.	11.50
332.	8.55	366.	3.25
333.	8.55	367.	16.00
334.	13.95	369.	20.25
335.	5.20	370.	10.35
336.	20.70	371.	12.85
337.	1.40	374.	3.70
338.	24.55	375.	3.60
339.	13.73	377.	50
340.	3.50	378.	1.80
341.	9.90	379.	5.85
342.	29.25	380.	4.50
343.	3.40	381.	4.05
344.	4.73	383.	10.58
345.	13.75	384.	18.45
346.	5.20	385.	22.75
347.	7.70	386.	50
349.	13.00	388.	14.85
350.	2.03	389.	2.03
351.	3.15	396.	13.05
352.	11.05	400.	17.00
354.	2.70	401.	4.05

З місячних вкладок	$3,891.02
Процент від бондів	1,075.00
Разом	$4,466.02

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.

в. 276 Надзяк Іван	400.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за Діт. Журнал	655.70
Платня помічних сил	310.00
Видатки канцелярійні	16.04
Разом	$1,381.74

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. жовтня остала	$128,332.38
Прихід за листопад	4,466.02
Разом	$132,798.40
Розхід за листопад	1,381.74
Готівка з кінцем міс. листопада остає	$131,416.66

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$131,416.66
Морґечі	51,130.00
Бонди	52,150.00
Разом	$234,696.66

Стан довжний:

Фонд посмертний	$166,168.96
„ адміністрац.	68,527.70
Разом	$234,696.66

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Українська пісня на радіо.

Любителі української пісні мали знову нагоду почути її на радіо минулого вівтірка через стацію W. N. J., Newark, N. J. Виступали: Роман Кузьма, скрипак; Михайло Вдовяк, челіст, і Марія Галушка, піяністка. Всі троє відограли: Повій, вітре, на Вкраїну, Верховино, Спомини з гір і вязанку з „Запорожця за Дунаєм", які — судячи після одержаних листів — випали дуже гарно і вдачно.

З останнім виступом зайшли деякі зміни, про які отсим повідомляється українську публику. Найголовніще, змінено день і годину. Передтим Українці виступали кождої другої пятниці, год. 10—10.30; відтепер будуть виступати кождого другого вівтірка, год. 9.30—10 вечером. Участь будуть брати всі вже згадані з додатком нових вокальних сил. По українськи буде дальше промовляти гр. Максим Мельник. Слідуючий виступ буде 23. грудня. Програма буде оголошена.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Укр. Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє, що місячний мітінг відбудеться у вівторок, 16-го грудня, в год. 7-мій вечір, в галі під ч. 72 Моріс ул. Тому, що се є послідний мітінг в році, проситься всіх членів вирівнати свої довги. Члени суспендовані, як не вирівнають своїх залеглостий, будуть виключені з організації. Також простується, що в попереднім оголошенню рекорд. секр. змінив дату і замісць 16-го написав -го грудня. — І. Гелета, секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Жертва на Рідний Край.

Громадянин Лев Посацький переслав через Обєднання $10. — З того на Рідну Школу $5 і на Політичних Вязнів (д-р Ст. Федак) $5.

СЕЙР, ПА.

Жертва на УВО.

Відділ 22 Провидіння вислав з братської каси $10 до Рідного Краю на боротьбу з окупантами-Ляхами.

Гроші вислано через Обєднання.

За уряд братський:
Микола Бабій, предсідатель;
Олекса Баль, касієр;
Теодор Баль, секретар.

МИЛВІЛ, Н. ДЖ.

Збірка на УВО.

На весіллю дочки гром. Ковальського й сина гром. Прохорича переведено збірку на УВО. Гроші в скількости $21.80 вислано до краю через Обєднання.

Григорій Тимчій.

БОТЛЕР, ПА.

Збірка на інвалідів.

При українській гр.-кат. церкві святого Михаїла відправлено панахиду за полеглих борців за Україну. Підчас панахиди зібрано на інвалідів $9.50. Гроші вислано через Обєднання до Рідного Краю.

Жертвували: по $1: В. Гайдар, С. Муха, І. Косар, К. Рапавий; по 50 ц.: І. Кукура, А. Волошановський, М. Крайняк, Анастазія Шпинда; по 25 ц.: П. Сахар, П. Гавриляк, П. Спринь, Марія Кашмо; а решта дрібними датками.

Збіркою занялися: Володимир Кукура і Стефан Муха.

САВТПОРТ, КОНН.

Допомога Рідному Краєви.

На вечері, котра відбулася, дня 25. м. м., Товариства „Українська Хата", у власній галі, зібрано $17.25 на Рідний Край.

Пожертву зложили: П. Дудко $2; по $1: М. Гузик, Д. Махно, С. Пивцьо, П. Бацькіль (Поляк), Йоаська Медвідь, Ю. Яросевич, І. Чаплинський, Марія Драбовська, Ю. Гоголь, М. Сендзік, П. Клубчак, М. Пивцьо, П. Репко, М. Карван; по 50 ц.: П. Собашко, М. Ванат; Л. Фарнис (Айриш) 25 ц.

Гроші вислано до краю через Обєднання.

Юрій Гоголь.

ПЕОРІЯ, ІЛЛ.

Жертва на Рідний Край.

Товариство Українських Робітників, від. 190 У. Н. Союза, зложило на своїх місячних зборах 15. м. м., $26 на старокраєві організації.

З тих грощей вислано через Обєднання як слідує: на політичних вязнів $10, на УВО $5 і на українських інвалідів $11.

А. Бурий.

МИЛВОКІ, ВІС.

Дня 9-го листопада с. р. українська Православна Громада відсвяткувала свято Першого Листопада. Підчас свята зібрано на боеву акцію $38.75.

Гроші вислано через Обєднання до Рідного Краю.

Теодор Барсук.

СЕЙНТ ДЖОЗЕФ, МІЗУРІ.

Збірка на УВО.

Українська громада вислала через Обєднання на визвольну акцію УВО $35. Гроші зібрано на забаві, котра відбулася 15. листопада с. р.

Комітет забави.

БРІДЖПОРТ, КОНН.

Допомога на УВО.

Через Обєднання вислано до краю $45 від української громади. Гроші призначені на революційний фонд. Зложили їх члени Української Січи, відділ 59 У. Н. Союза і відділ 139 У. Р. Союза. Обидва відділи зложили $17.15. Решту зібрав о. Улицький в церкві.

Иосиф Підлуський.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ.

Збірка на вічу.

Виказ жертводавців на віччу 26. жовтня 1930, улаштованім Горожанським Клюбом українського походження:

По $5: о. Й. Боярчук, В. Матвіяс, С. Бущак, М. Яблонський, Е. Ковальський; Т. Валігорський $3; по $2: І. Ничка, І. Габрилович, Т. Похмурський, С. Винярський, М. Слаціяно, Ф. Телевяк, М. Бурнець; по $1: П. Криловський, Ф. Редька, Й. Геречка, І. Герезняк, С. Атаманець, С. Сасовський, М. Махомета, Т. Гойда, В. Гоїк, І. Вехоляк, М. Ганьошин, М. Галагін, М. Ющишин, В. Геречка, Л. Кідонь, М. Зеньо, В. Масляк, І. Шафран, Д. Білок, Г. Кідонь.

Дрібними датками $3.15. — Гор. Клюб пожертвував $22.50. — Загальний прихід $87.65. — Розхід $17.65. — Вислано до краю через Обєднання $70.

За Уряд Клюбу Горожан, українського походження:
В. Матвіяс, секретар.

ДЖАНСОН СИТІ, Н. Й.

Збірка на УВО.

26. жовтня 1930 року на протестаційному віччу в церковній галі переведено збірку на боеву акцію. По виплаченню всіх видатків, звязаних з улаштованням віча, вислано до Краю через Обєднання 22 доляри і 60 центів.

Т. Ковач, секр. громади

ВУНСАКЕТ, Р. А.

На допомогу УВО.

Дня 2. листопада відбулася гостинна вечера в домі Николи і Розалії Вецал, зприводу сімнацятьлітних роковин їх подружа. Цю вечеру зробили їм несподівано діти Марія, Стефан і Василь. На вечеру були запрошені знайомі. По вечері один з присутних згадав про рідний край і про УВО й закликав до збірки. Зібрано $10.25. Жертвували слідуючі: Микола й Розалія Вецал $2; Й. Ходоровський $2; по $1: М. Кінаш, І. Рапко, В. Кушнір, М. Глядик, Я. Процишин; по 50 ц.: М. Яцишин, М. Копернюк; Марія Кінаш 25 центів.

Гроші вислано через Обєднання на УВО.

Присутний.

ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. Й.

На допомогу Рідному Краєви.

Жертву зложили отсі особи: Е. Кузів $5; М. Кавалець $2; по $1: П. Ухацький, Г. Лисяк, І. Прохира, Л. Мудрик, О. Сидор, Розалія Кузів, В. Жуковський, Я. Фучило, Текля Фучило, Текля Кавалець, Д. Путятинський, Маланя Путятинська, І. Сеньків, О. Михальський, А. Вуйтов, Юлія Федорко, А. Мельник, С. Баран, В. Погорівка, Анна Сидор, Наталія Гриневич, о. Д. Микитяк, І. Дработій, В. Нестор; по 50 ц.: Анна Шевчук, І. Шевчук, Марія Лисяк, Анна Коваль, Марія Прохира, І. Коваль.

Разом зібрано в день загального зібрання протестаційного проти ляцьких тортур на рідній землі $34.

Гроші вислано через Обєднання.

За громаду й комітет:
о. Д. Микитяк.

БЕЙОН, Н. ДЖ.

Громадянин Іван Пасічник переслав через Обєднання особистої пожертви 10 долярів на УВО.

ТАРЗАН СЕРЕД МАЛП.

(15)

У висшій полосі краю, яким мандрувало се малпяче племя, було маленьке озеро. Тут то Тарзан у перше побачив своє лице у чистій, спокійній воді. Він був здивований. Він почервонів зі стиду, коли порівнював своє голе тіло з тілом своїх більше щасливих товаришів.

—o—

Так занятий був він власною оцінкою, що не вчув, як висока трава поза ним розсунулася й почерез неї виступила наперед крадучася постать. Яких трийцять кроків від нього стояла, бючися хвостом по боках, велика львиця Сабор.

—o—

Обережно висунула вона вперед свою величезну, пухку лапу, а відтак ставила її обережно на землю. Так вона посувалася вперед, — величезна котюга, готова до скоку на свою жертву. На хвилинку вона задержалася. Потім зі страшним ревом, який звичайно вистарчав, щобн заморозити кров у жилах, вона скочила.

—o—

Мала малпа присіла, трясучися на цілому тілі. Але не Тарзан, син чоловіка. Перед ним розтягалася глибока вода озера, — за ним певна смерть. Він не вмів пливати. Але заким велика звірюка пролетіла половину дороги до нього, вже холодна вода накрила його.

—o—

Він скоро рушав своїми руками й ногами. Скоро його ніс був над водою. Сабор дивилася уважно. Тарзан закричав криком, якого його племя вживало на знак небезпеки. В мить яких пятьдесять малп рущило на місце події. Тоді Сабор пропала скоро в високій траві, а Тарзан щасливо поплив до берега.

—o—